

โรคเป็นสาวก่อนวัย ตอนที่ 1

รศ.พญ.สุภาวดี ลิขิตมาศกุล
หัวหน้าสาขาต่อมไร้ท่อและเมตาบอลิซึม
ภาควิชากุมารเวชศาสตร์
Faculty of Medicine Siriraj Hospital
คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล

- กลุ่มเป็นสาวก่อนวัยโดยไม่มีสาเหตุ

พบว่าทุก 20 ปี มนุษย์จะมีการเปลี่ยนแปลงเข้าสู่วัยเจริญพันธุ์เร็วขึ้น หกเดือนถึงหนึ่งปีของอายุเกณฑ์เดิม ปัจจุบันเด็กผู้หญิงเริ่มเข้าสู่วัยเจริญพันธุ์เมื่ออายุ 8 ขวบ ในขณะที่เด็กชายเริ่มที่อายุ 9 ขวบ ซึ่งส่วนใหญ่จะสัมพันธ์กับเรื่องของภาวะโภชนาการเกินหรือความอ้วน เพราะพบว่าเด็กที่มีร่างกายอ้วนมักจะเข้าสู่วัยเจริญพันธุ์เร็วกว่าเด็กที่ผอม การอ้วนเกิน ค่ามาตรฐานซึ่งถือว่าเป็นโรคอ้วนรุนแรง กลับจะส่งผลในทางกลับกัน คือทำให้เข้าสู่วัยเจริญพันธุ์ช้า หรือเริ่มเร็วและมีปัญหาเรื่องการมีประจำเดือนผิดปกติ ได้มีการสำรวจในเด็กที่เล่นโยนนาสติกและเป็นนักบิลเลียด ซึ่งต้องควบคุมรูปร่างให้ผอม จะเข้าสู่วัยเจริญพันธุ์ช้ากว่าคนในวัยเดียวกัน แต่เด็กที่ผอมมากจนมีน้ำหนักตัวต่ำกว่า 25% ของน้ำหนักมาตรฐานของอายุ ก็ถือว่าเป็นโรคซึ่งจะส่งผลให้เข้าสู่วัยเจริญพันธุ์ช้าเกินไปเช่นกัน

เมื่อความอ้วนเป็นข้อสังเกตหนึ่ง อีกข้อสันนิษฐานที่ตามมาคือ ระดับคอเลสเตอรอลในร่างกายอาจเชื่อมโยงกับโรคเป็นสาวก่อนวัยได้ สารเริ่มต้นของการสร้างฮอร์โมนเพศคือ คอเลสเตอรอลและเด็กรุ่นใหม่มีระดับคอเลสเตอรอลในเลือดมากกว่าคนสมัยก่อนมาก การตรวจเจาะระดับคอเลสเตอรอลเฉลี่ยของเด็กวัยเรียนเมื่อ 30-40 ปีก่อนจะพบค่าที่ประมาณ 100-130 mg% แต่เมื่อสิบปีที่ผ่านมาพบว่าคอเลสเตอรอลในเลือดเด็กวัยเดียวกันสูงถึง 150-170 mg% และในปัจจุบันเด็กบางคนมีค่าคอเลสเตอรอล สูงเกิน 200 mg% เพราะฉะนั้นอาจเป็นไปได้ว่า เมื่อสารตัวนี้เพิ่มมากขึ้นก็เหมือนมีวัตถุดิบมากขึ้น ทำให้ร่างกายผลิตฮอร์โมนได้มากพอที่ร่างกายจะนำไปใช้งานได้ จึงก้าวเข้าสู่วัยเจริญพันธุ์ได้อย่างรวดเร็ว ซึ่งถ้าเทียบกับคนสมัยก่อน การสะสมฮอร์โมนอาจเป็นแบบค่อยเป็นค่อยไป จนพร้อมจึงก้าวเข้าสู่วัยเจริญพันธุ์ อาจเป็นสาเหตุหนึ่งของเด็กที่มีภาวะโภชนาการเกินหรือเด็กที่สมบูรณ์เร็ว ก็จะเป็นหนุ่มสาวได้เร็วขึ้นตามไปด้วย

จากข้อสันนิษฐานดังกล่าวอาจจะอธิบายเรื่องของอาหาร เช่น ไข่ ซึ่งเป็นประเด็นถกเถียงกันว่าการฉีดฮอร์โมนเร่งมากจนส่งผลมาถึงคนได้ว่า ในอดีต ไข่ที่เรากินเป็นไข่บ้าน เนื้อของไข่ส่วนใหญ่เป็นกล้ามเนื้อมากกว่าไขมัน แต่ในปัจจุบันเรามีไข่บ้านน้อยลง เหลือเพียงไข่เลี้ยง ซึ่งถูก

ขุนให้อ้วนด้วยหัวอาหาร ทำให้มีปริมาณไขมันในเนื้อสูง เมื่อเด็กกินไก่จึงส่งผลให้เด็กมีไขมันและคอเลสเตอรอลในร่างกายมาก ซึ่งอาจส่งผลต่อภาวะการเป็นสาวก่อนวัยดังที่ตั้งข้อสันนิษฐานไว้ ทั้งนี้เคยมีผู้ป่วยโรคนี้ที่มีรูปร่างอยู่ในเกณฑ์ตัวมอ้วน เมื่อตรวจดูคอเลสเตอรอลพบว่ามีเกณฑ์สูงกว่าเกณฑ์ปกติ (เกณฑ์ปกติคือ เด็กที่อายุต่ำกว่า 18 ปี คอเลสเตอรอลไม่ควรเกิน 170 mg%) ซึ่งผู้ป่วยเหล่านี้หลายรายชอบกินไก่เป็นประจำ และจากการแนะนำให้เด็กควบคุมสัดส่วนอาหารโดยการลดอาหารที่มีไขมันสูง พบว่าในบางรายสามารถชะงักภาวะการเจริญเติบโตก่อนวัยให้ช้าลงได้

แนวทางการรักษา

เมื่อนำบุตรหลานของท่านเข้าพบแพทย์ แพทย์จะเริ่มวินิจฉัยจากการเอ็กซ์เรย์กระดูกก่อนว่า มีโครงสร้างกระดูกล้ำหน้าหรือไม่ หากมี แพทย์ก็จะอัลตราซาวนด์มดลูก รังไข่หรือวัดอัตราและอวัยวะเพศของเด็กว่ามีขนาดเปลี่ยนแปลงเหมือนกับได้รับฮอร์โมนเพศกระตุ้นหรือไม่ หากเป็นเช่นนั้น แพทย์ก็จะ เอ็กซ์เรย์สมองเพื่อตรวจหาสาเหตุ ซึ่งอาจมาจากความผิดปกติของสมองดังที่กล่าวไว้ข้างต้น ซึ่งถ้าหากตรวจพบต้องทำการรักษา หรือหากเด็กมีประวัติได้รับฮอร์โมนเพศก็ต้องสั่งระงับยานั้น หากกรณีที่ไม่พบสาเหตุ การรักษาจะทำได้เพียงการฉีดยาชะลอการเป็นสาว เพื่อรักษาให้เด็กสามารถเจริญเติบโตตามโครงสร้างที่ควรจะเป็น และลดความเสี่ยงต่างๆ เช่น มะเร็งเต้านมที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต รวมไปถึงเรื่องของสภาพจิตใจของเด็กที่อาจยังไม่พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวด้วย

ยาที่ใช้ฉีดเป็นฮอร์โมนสังเคราะห์ชื่อ GnRH-agonist โดยจะฉีดเข้ากล้ามเนื้อเดือนละหนึ่งครั้ง ฮอร์โมนชนิดนี้จะยับยั้งการหลั่งฮอร์โมนจากต่อมใต้สมอง มีผลทำให้ฮอร์โมนเพศจากรังไข่ลดลง ซึ่งยาชนิดนี้จำเป็นต้องฉีดติดต่อกันไปจนอายุประมาณ 10-12 ปี และเมื่อหยุดฉีดเด็กจะเริ่มเป็นสาวภายใน 3-6 เดือน ทั้งนี้พบว่าการใช้ยาจะได้ผลก็ต่อเมื่อเด็กยังไม่มีประจำเดือน และควรรักษาก่อน 8 ขวบจะได้ผลดีที่สุด ท้ายสุดที่อยากแนะนำคือ การจำกัดสัดส่วนอาหารให้เด็กรับประทานอย่างเหมาะสม ไม่กินของที่มีไขมันมากเกินไป มีการควบคุมอัตราการเพิ่มของน้ำหนักและความสูงควรรีให้อยู่ในเกณฑ์ปกติตามวัย เพราะเด็กอ้วนจะเสี่ยงต่อการเกิดโรคนี้มาก โดยเฉพาะเด็กผู้หญิง ถือเป็นปัญหาทางร่างกายซึ่งสามารถควบคุมปัจจัยจากภายนอกได้ ในส่วนด้านจิตใจของเด็กการอบรมเลี้ยงดูบุตรมีผลต่ออุปนิสัยเด็กอย่างแน่นอน และสื่อในปัจจุบันนี้ ยังมีผลกระทบต่อเด็กแต่ถ้าผู้ปกครองซึ่งเป็นต้นแบบที่ดี ฝึกอบรมบุตรหลานและดูแลอย่างใกล้ชิด ก็เสมือนเป็นเกราะป้องกันภัยให้แก่เด็กเป็นอย่างดี